

INFORME DE RECERCA

1. PRESENTACIÓ I OBJECTIUS DE L'INFORME

1.1 Introducció i antecedents

La meua voluntat per fer recerca en l'àmbit de l'educació en el món rural va ser el motiu el qual em va portar a matricular-me al programa de doctorat (Bienni 2007-09) del Departament de Didàctica i Organització Educativa de la Facultat de Pedagogia a la Universitat de Barcelona. Després d'uns anys en contacte amb el Grup Interuniversitari d'Escola Rural¹, de treballar en una escola de grans magnituds la qual em feia qüestionar molts aspectes didàctics, metodològics i de relació diàriament, vaig acabar Psicopedagogia.

El següent pas va ser fer de mestra en una ZER composta per cinc escoles situades al Pirineu axial català. L'experiència de treballar en un autèntic "laboratori de renovació escolar", fent ús de paraules de Tonucci per referir-se a l'escola rural, va satisfer la meua curiositat alimentant alhora encara més la meua voluntat per aprofundir en el coneixement de les múltiples possibilitats educatives que pot oferir aquest context. És en aquest moment quan inicio aquesta tesi.

Sortosament el fet d'introduir-me al doctorat a partir d'un tema clar ja escollit prèviament em va permetre explorar-lo des d'un començament elaborant escrits i recerques sobre la temàtica a les assignatures formatives del primer any mentre ho combinava amb la docència en una escola rural. Des d'un bon inici vaig comprovar que la recerca en educació rural és una temàtica considerablement poc estudiada respecte altres branques de la recerca educativa (Colardaci, 2007:3) i la terminologia relacionada amb la temàtica existent és ambigua. Aquests dos fets en dificulten la recerca sobre bibliografia a nivell internacional. Hi ha diferents motius pels quals podem pensar que la recerca en educació rural és escassa, alguns són epistemològics, altres polítics i socials.

El factor epistemològic, segons Arnold (2000) és un dels que ha contribuït a la limitada comprensió de l'escola rural ja que segons l'autor existeix una manca de consens en la definició del terme "rural" degut a la complexitat per elaborar una definició que reflecteixi la diversitat i la naturalesa de les zones rurals. En relació amb la recerca que hi ha disponible sobre la temàtica, Colardaci (2007) assenyalava que les descripcions superficials del context dificulten la interpretació clara dels resultats

¹ GIER

dels estudis concrets i la síntesi significativa de resultats de diferents estudis, comportant que no hi hagi una acumulació de coneixement fiable. Arnold (2000) afegeix que aquest és un dels fets que afecta a la qualitat de la recerca sobre educació rural.

En segon lloc, la falta d'interès polític pel món rural és evident malgrat que l'existència d'escoles rurals a nivell del món és elevat, aproximadament un 30% del total. Aquest fet provoca, segons Aicha Bah-Diallo directora general adjunta d'Educació de la UNESCO i directora de la Divisió d'Educació Bàsica, que en molts casos els polítics no valorin la importància que té l'educació de la població rural en el desenvolupament del seu propi país (UNESCO, 2004). Així doncs tot i que el nombre d'escoles rurals representin una xifra prou significativa i amb un notable creixement, molts polítics i governs sovint ignoren aquestes escoles i rarament participen en la recerca estadística i educativa (Joubert, 2006).

I per últim, aquesta falta d'interès polític segurament està directament relacionada amb la visió de que té la societat respecte el món rural. Johnson i Strange (2005) expliquen el cas de les escoles rurals i les comunitats als EUA són cada vegada més invisibles per la gran massa de la societat la qual està fonamentalment preocupada per la seva identitat urbana, els seus problemes urbans i el seu futur urbà.

Per aquests motius descrits anteriorment la recerca disponible sobre la temàtica és escassa, però lluny de ser un problema és per mi un repte al qual fer-hi front. Aquesta tesi, per tant, representa una oportunitat per avançar un pas més en la recerca en aquest camp.

Tot i tenir el tema clar des d'un bon començament, el meu apropament a aquest em va portar sorpreses i un seguit de preguntes que he anat intentant trobar-hi resposta al llarg d'aquests anys de doctorat i tesi. Quan vaig començar a treballar de mestra d'escola rural vaig posar-me en contacte amb el Secretariat d'Escola Rural de Catalunya², un grup de mestres d'escola rural que treballen per la millora i la qualitat d'aquesta des de fa més de trenta anys i que comparteixen una mateix model³ d'escola rural. El fet de compartir la meua experiència i reflexionar amb altres companys i professors durant els cursos de doctorat, em va fer adonar que hi havia tants tipus d'escoles rurals com escoles rurals en el món. I que segurament fins aleshores havia utilitzat el terme "escola rural" per referir-me únicament a la concepció d'escola rural que jo coneixia, una generalització del tot simplista, reduccionista i errònia. Vaig aprendre que havia de ser més curosa amb el llenguatge.

² SERC

³ Model d'Escola Rural a la web

La meua experiència docent com a mestra reforç itinerant als alumnes nouvinguts i a la vegada també de suport a aquells altres alumnes que ho precisaven i sempre que m'ho van permetre, a dins de l'aula. El fet de poder compartir l'aula amb altres mestres de diferents escoles rurals de la mateixa ZER em va portar a justament experimentar aquestes possibilitats educatives que les aules multigrau, de les escoles rurals poden oferir.

La majoria de recerca sobre ensenyament multigrau, segons Little (2006:32), ha estat centrat en el seu impacte sobre l'aprenentatge dels estudiants. Un grup més limitat d'estudis han explorat l'existència, localització i la "invisibilitat" de l'ensenyament multigrau. L'anàlisi de recerques posen en evidència diferents qüestions sobre les comparacions inapropiades entre l'ensenyament multigrau i monograu. Menys comú, però en tot cas notable, és un debat polític sobre pedagogia. L'ensenyament multigrau és presentat com una ponderosa eina pedagògica per promoure l'ensenyament independent i individual. Per tot el món, nens i nenes de diferents edats i cursos són educats junts. Lluny de ser antiquat, aquest sistema potser té molt a ensenyar-nos.

Justament aquesta tesi doctoral pretén explorar aquesta possibilitat d'aprendre'n que brinda l'escola rural però també veure'n les seves limitacions i fins i tot com aquesta pot resultar contraproductiu. Ja que com afirmen Ferguson i Jeanchild (a Stainback i Stainback, 2004:187)

El simple fet d'agrupar a alumnes amb característiques molt diferents no reforça l'aprenentatge de cadascun ni estableix relacions positives entre ells. En realitat, si els mestres no actuen amb cura, pot ocórrer el contrari. La proximitat física és una condició necessària, però no suficient. Els dos factors principals que determinen l'èxit o el fracàs de l'ensenyament en grups heterogenis són la forma d'organitzar els grups d'alumnes i la planificació de les seves experiències d'aprenentatge.

Les autores a part de maximitzar la varietat d'alumnes en els grups heterogenis, també destaquen la importància de maximitzar la interdependència positiva entre els alumnes i maximitzar els èxits individuals d'aquests. Tant aquestes dues accions com les de prendre les decisions organitzatives i de planificació esmentades anteriorment són portades a terme pels mestres. Però com assenyala Ainscow

Els mètodes d'ensenyament no s'inventen ni s'implanten en el buit. El disseny, la selecció i l'ús de determinats enfocaments i estratègies docents es deriven de les percepcions sobre l'aprenentatge i els aprenents; inclús els mètodes pedagògicament més avançats poden ser

ineficaços en mans de qui, implícitament o explícitament, professin un sistema de creences que consideri a certs alumnes com a “desaventatjats” i amb necessitat de recuperació, en el millor dels casos, i, en el pitjor, com deficients i, per tant, sense possibilitat de recuperació (Ainscow, any)

Per tant moltes de les decisions que es prenen a l’aula vindran determinades per les concepcions sobre l’ensenyament – aprenentatge i sobre la concepció de la infantesa que tenen els mestres. Tomlinson (1999) ens alerta als docents dient que “en lloc de concentrar-nos en que fem a la classe, seria convenient meditar abans sobre la nostra concepció de l’ensenyament i l’aprenentatge. En última instància, seran les teves creences sempre vives sobre el que ocorre a l’aula, les que guiaran les teves decisions a l’hora de planificar la instrucció i reflexionar sobre aquesta. Ser conscient de les teves percepcions t’ajudarà també a sentir-te més a gust i més segur per respondre les preguntes dels estudiants, dels pares, dels companys i de l’Administració, sobre la teva metodologia docent”.

Per tots aquests motius exposats en aquest primer apartat, aquesta tesi doctoral pretén aprofundir en les concepcions de l’ensenyament i l’aprenentatge en relació a la inclusió per part dels mestres d’escola rural i veure fins a quin punt aquest context possibilita o contribueix aquest pensament inclusiu. Un context en el que existeix un buit important a nivell de recerca i en el que podem fer un pas més per al seu coneixement i comprensió.

1.2 Identificació del problema d’investigació

Un dels primers però més complexos passos en una investigació és plantejar-se una pregunta o problema de recerca. Aquesta serveix per començar i a mesura que s’avança en la recerca es va reformulant.

Aquesta tesi pretén analitzar i aprofundir en la comprensió de les concepcions pedagògiques té l’escola rural per assumir l’heterogeneïtat entenent per assumir l’heterogeneïtat per portar a terme pràctiques educatives inclusives. Així doncs una de les preguntes que guien la recerca és “de quina manera les concepcions dels mestres influencien les seves respostes a les diferències dels estudiants?” o també “quines concepcions pedagògiques promouen o faciliten assumir l’heterogeneïtat a l’escola rural?”, en la mateixa línia donar resposta a la qüestió “quins elements de l’escola rural promouen la inclusió?”

La pregunta i alhora eix central d’aquesta tesi doctoral és la següent:

**Fins a quin punt el context de classes multigrau contribueixen a (la construcció) un pensament
inclusiu (per part dels mestres)?**

Aquesta qüestió ens permet iniciar la recerca, alhora que ens guia el camí buscant la comprensió i les possibles respostes al llarg de tot el treball i especialment a la darrera part.

2. FONAMENT TEÒRIC

2.1 Escola Rural. Aules Multigrau.

- a) Definició ER: Malgrat la dificultat epistemològica del terme, a Catalunya a nivell geogràfic considerem escoles rurals aquelles que estan situades a municipis de menys de 3000 habitants (OBERC, 2009). Diferents definicions, autors, OCDE etc
- b) Història ER
- c) Aules Multigrau

2.2 Assumir l'heterogeneïtat. Inclusió.

Ainscow, Stainback

2.3 Concepcions de l'ensenyament i aprenentatge dels mestres

Hagreaves, Ball, Woods

3. DISSENY I DESENVOLUPAMENT DE L'ESTUDI EMPÍRIC

3.1 Justificació de l'enfocament epistemològic i metodològic

Portar a terme aquest projecte comporta adoptar un enfocament metodològic que permeti explorar i fer palès la complexitat dels fenòmens **que es volen estudiar, quines reflexions, sentit i actuacions** tenen i promouen els diferents actors. Per aquesta raó el marc metodològic plantejat que permetrà donar respostes als objectius establerts serà el **construccionisme**.

Aquesta sensibilitat per descobrir i entendre en profunditat el que succeeix en un determinat context educatiu, juntament amb la necessitat de trobar unes estratègies i tècniques d'investigació que s'apropin al meu enfocament metodològic i epistemològic, m'han portat a l'elecció de **l'estudi de cas** de caire **etnogràfic** com a mètode d'investigació.

"Los temas no son simples ni claros, sino que tienen una intrincada relación con contextos políticos, sociales, históricos y sobre todo personales. Todos estos significados son importantes en el estudio de casos. Los temas nos llevan a observar, incluso a sonsacar, los problemas del caso, las actitudes conflictivas, la compleja historia de las preocupaciones humanas. Los temas nos ayudan a traspasar el momento presente, a ver las cosas desde una perspectiva más histórica, a reconocer los problemas implícitos en la interacción humana. Las preguntas temáticas o las afirmaciones temáticas constituyen una valiosa estructura conceptual para la organización del estudio de caso" (Stake 1998, 26).

Aquesta sensibilitat per descobrir i entendre en profunditat el que succeeix en un determinat context educatiu, juntament amb la necessitat de trobar unes estratègies i tècniques d'investigació que s'apropin al meu enfocament metodològic i epistemològic, m'han portat a l'elecció de **l'estudi de cas** de caire **etnogràfic** com a mètode d'investigació.

Estudi de cas

El estudio de casos pretende mostrar la complejidad de los hechos mediante una confrontación de puntos de vista, mediante un recorrido similar al que recorre el etnógrafo que se acerca a los significados del otro y construye un relato de las voces y las experiencias que ha recogido. (Sancho i altres, 1998: 79)

Aquesta sensibilitat per descobrir i entendre en primera persona el que succeeix en un determinat context educatiu, juntament amb la necessitat de trobar unes estratègies d'investigació que s'apropin al meu enfocament metodològic i epistemològic, m'han portat a l'elecció de l'estudi de cas. Com assenjala Stake *si es necessita conèixer la complexitat i la contextualització de casos individuals, l'estudi de cas és necessari* (Stake, 1985: 283). De seguida vaig optar per l'estudi de cas ja que el meu interès es centrava en conèixer en profunditat certs aspectes de l'escola rural i com afirma Stake (1994):

El estudio de casos no es una opción metodológica, sino una elección sobre el objeto a estudiar. Como forma de investigación, el estudio de casos se define por su interés en casos particulares, no por los métodos de investigación usados (...). El estudio de casos es tanto el proceso de indagación acerca del caso como el producto de nuestra indagación. (Stake 1994: 236-237).

Els criteris per seleccionar el cas estan en consonància amb el que afirma Stake quan diu que "el primer criteri debería ser maximizar lo que podemos aprender con el caso" (2005:17). En aquesta línia els criteris que utilitzaré per portar a terme la selecció del cas són els següents:

- Escola rural situada en un poble
- Classes heterogènies pel que fa a les edats dels alumnes
- Escola que “assumeix l’heterogeneïtat”
- Característiques d’escola inclusiva
- Alumnes nouvinguts i/o amb necessitats educatives especials a les aules
- Mestres que formen part del SERC, coneixença i confiança prèvia
- Projectes educatius innovadors
- Molta implicació per part del professorat

L’estudi de cas serà de caire **etnogràfic** ja que l’etnografia ens permet anar més enllà del que podem veure a simple vista, del que ens és aparent, aquesta permet segons Woods (1995: 45) “*penetrar en les capes de la realitat*”. La qual cosa requereix que l’investigador/a es negui acceptar primeres i segones aparences i tingui la mentalitat oberta i quelcom escèptica. La etnografia, també comporta una llarga permanència en el camp, per poder així conèixer les situacions i els processos amb profunditat; i també per establir relacions de confiança amb les persones que es troben en el context, de manera que aquestes actuïn amb naturalitat i s’expressin lliurement (Woods, 1995). Caldrà doncs saber trobar el nostre lloc en el context i, com defineix Woods, saber-nos situar com a investigadors:

(...) combinar la profunda implicación personal con un cierto distanciamiento. Sin este último, se corre el riesgo de <<volverse nativo>>, es decir, de identificarse hasta tal punto con los miembros que la defensa de sus valores prevalezca por encima de su estudio real. Lo que nos preserva de este peligro es el tomar cuidadosas <<notas de campo>> y una actitud reflexiva capaz de alentarnos acerca de nuestros propios cambios de opinión o puntos de vista. (Woods, 1987: 50)

Ampliar Metodologia: Històries de vida

3.2 Determinació de fonts i instruments

En la meva recerca m’interessa escoltar les veus de moltes de les persones implicades en el context educatiu on centraré el meu estudi. Aquestes veus quedaran recollides a través d’entrevistes en profunditat, de converses informals mantingudes durant la meva estada en el centre, de comentaris destacats sobre el tema...

Els i les informants de la meva recerca seran:

- El professorat de l’escola i l’equip directiu (director/a i cap d’estudis):

- L'alumnat de l'escola.
- Els i les professionals, interns o externs al centre, que treballen amb alumnat del centre: vetlladors, psicopedagog, psicòleg, mestre d'educació especial, professionals de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP).
- Les famílies dels alumnes de l'escola.
- Altres persones implicades en la vida del centre i que em poden aportar informacions rellevants.

També m'interessa conèixer altres visions de persones alienes al centre i que estan treballant en aquest àmbit:

- Professors/es d'universitat i investigadors/es, que estan desenvolupant projectes i experiències innovadores en aquest camp. Especialment dels companys/es del GIER.
- Companys/es del SERC. Professionals que treballen en altres escoles rurals i ZER's i que poden aportar altres experiències i vivències interessants per la meva recerca.
- La FMR a partir de l'OBERC (que el formen membres del GIER i del SERC).
- Investigadors/es i grups de recerca d'altres països que estiguin treballant en aquest camp. Per exemple he compartit el disseny d'aquesta recerca amb el professor Mel Ainscow, de la Universitat de Manchester a partir d'una estada de tres mesos.

Les tècniques i instruments que escolliré per obtenir informació seran les pròpies de la recerca interpretativa i de l'estudi de cas. També fare ús de la tècnica dels "**Incidents crítics**". Les tècniques seran les següents: **el diari d'investigació; l'entrevista; l'observació a l'aula; i l'anàlisi de documentació.**

3.2.1 Documentació i accés a les fonts

Els documents que m'han facilitat són el PEC, els horaris dels diferents mestres, materials confeccionats per mestres etc.

3.2.2 Accés a l'escenari

Estic d'acord amb el que planteja Erickson (1989) en relació al tacte i diplomàcia que exigeix l'entrada al camp. El com i de quina manera s'accedeix i qui permet el nostre accés i permanència en la institució, són qüestions que han de ser objecte d'anàlisi previ a la seva realització.

En el meu cas abans d'escollir el cas hauré de fer diferents visites a ZER's i escoles per prendre una decisió. La negociació inicial de l'accés la realitzaré a partir de posar-me en contacte amb el director o directora de la ZER. En aquesta primera trobada penso que seria important portar una carta de

presentació amb informació rellevant. Com assenyala Coller (2000:78) l'investigador/a ha d'estar cobert institucionalment i aquest tipus de carta ha de deixar clar, com a mínim, els següents aspectes:

- Situació de la persona que investiga en el departament o relació amb la persona que signa la carta.
- Tema de la recerca (de forma general, no convé entrar amb detalls)
- Objecte de treball. En el meu cas: Tesi doctoral subvencionada.
- Motiu pel qual la institució de contacte pot resultar d'ajuda per la recerca.
- El que s'espera –de forma general- de la institució contactada.
- Data aproximada en la qual es realitzarà el contacte.

També és important que en aquesta carta s'especifiqui amb claredat el que implicarà pel centre i indicar el temps que es necessitarà, per evitar sorpreses o malentesos.

Un cop decideixi la ZER on realitzaré l'estudi de cas caldrà entrar a la fase de negociació, aquesta requereix temps, tacte i sensibilitat envers els ritmes i les normes del centre i del professorat (Latorre; del Rincon; Arnal, 1996). Paral·lelament serà important també, en el cas que aquest sigui nou i desconegut per mi, que comenci a relacionar-me amb les persones implicades, a conèixer el context, informar-me sobre la normativa de la institució, és a dir, a explorar i familiaritzar-me amb l'escenari (Latorre; del Rincon; Arnal, 1996). Per configurar l'escenari recolliré la informació a partir de la realització d'observacions, entrevistes i anàlisi de les classes així com dels treballs dels estudiants.

Una escola rural situada

La mostra és:

<p>Size of school: 74 pupils, 8 teachers, 4 classes of 16-17 boys and girls each.</p> <p>Nature of differences in the school: gender, language (most of them speaks Spanish and the language of the school is Catalan), social class, level of attainment and disability.</p> <p>Location: less isolated (15 km from Manresa, 40 km from Barcelona)</p> <p>Social class: medium-low</p> <p>Immigrants: No</p> <p>Ways of working: ????</p>
--

L'escola no té un mestre d'educació especial però si que té quatre alumnes que presenten necessitats educatives especials.

Hi ha quatre classes:

- Primera classe (petits1): alumnes de 3, 4 i 5 anys, una alumna amb dificultats d'aprenentatge
- Segona classe (petits 2): alumnes de 3, 4 i 5 anys. Cap alumne amb n.e.e
- Tercera classe (mitjans): alumnes de 6, 7 i 8 anys. 3 alumnes amb problemes d'aprenentatge, un alumne que es mostra agressiu i impulsiu.
- Quarta classe (grans): alumnes de 9, 10 i 11 anys. Un nen diagnosticat amb síndrome d'Asperger (té un vetllador 20hores a la setmana). Un nen que presenta problemes i risc d'exclusió social, amb un lleu retard en l'aprenentatge i dificultats amb les relacions, , self-esteem and personal safety difficulties. Un nen que sembla mostrar signes d'hiperactivitat però no està diagnosticat.

3.2.3 Anàlisi i estudi de la informació

Com assenyalen Taylor i Bogdan (1986) l'anàlisi de dades és un procés continu progrés que comença a donar-se en la fase de recollida de la informació:

A lo largo de la observación participante, las entrevistas en profundidad y otras investigaciones cualitativas, los investigadores siguen la pista de los temas emergentes, leen sus notas de campo y transcripciones y desarrollan conceptos y proposiciones para comenzar a dar sentido a los datos. (Taylor i Bogdanm 1986: 158)

Penso que em resultarà de gran ajuda l'orientació que donen Taylor i Bogdan (1986: 152-176). Les fases o etapes d'aquest procés organitzat i sistemàtic que ens proposen els autors i que ens poden guiar en l'anàlisi de la informació són les següents:

- 1) Llegir repetidament les dades.
- 2) Seguir la pista de temes, intuïcions, interpretacions i idees.
- 3) Buscar temes emergents.
- 4) Elaborar tipologies, esquemes de classificació.
- 5) Elaborar conceptes i proposicions teòriques.
- 6) Llegir material bibliogràfic, exemples d'estudis de casos.
- 7) Codificar la informació: elaborar categories de codificació, codificar totes les dades, separar les dades pertinents a cada categoria, revisar les dades que no s'han separat i redefinir l'anàlisi.

Després de les diferents fases de codificació, s'elabora l'informe final de la recerca. A l'apartat següent presento les fases de desenvolupament del treball, en forma de calendari tentatiu, assenyalant les diferents etapes. Algunes etapes que ja han passat i altres que encara estan per arribar, culminant en la realització de la Tesi Doctoral.

3.2.4 Fases del desenvolupament del treball

Fase 3: Inici de la beca pre-doctoral. Entrada al camp maig 2010

1. Búsqueda de ZER's de Catalunya
2. Visites i decisió de quina serà la ZER on realitzaré la meua tesi doctoral.
3. Contacte i anàlisi d'una ZER
4. Entrada al camp on realitzaré l'estudi de cas. Negociació

Fase 4: Anàlisi i inici de la redacció de la Tesi Doctoral (2010-2011)

1. Inici de les entrevistes i de l'observació al camp.
2. Primer anàlisi d'entrevistes, devolució i contrast de les informacions analitzades.
3. Continuar i finalitzar amb l'observació al camp.
4. Anàlisi i devolució de les observacions.
5. Anàlisi de la documentació del centre i de l'Administració sobre la temàtica que s'investiga.

Fase 5: Redacció de la Tesi Doctoral (2011-2012)

1. Elaboració de l'Informe final.

3.3 Determinació dels criteris de rigor de la recerca

Les recerques portades a terme des de metodologies hermenèutiques sempre han anat acompanyades de diferents opinions i fins i tot certa polèmica. Sovint s'han volgut aplicar els mateixos criteris de validesa, fiabilitat i objectivitat propis de recerques positivistes. Gràcies a les aportacions al respecte de Guba i Lincoln (1994) sabem que els criteris de rigor científic són els mateixos en totes dues metodologies, tot i que les estratègies que s'estableixen són diferents, ja que persegueixen objectius diferents. En aquesta mateixa línia, Capllonch (2005: 175) argumenta de forma molt clara:

“La metodología cualitativa establece el valor de verdad a través de la credibilidad, la aplicabilidad a través de la transferibilidad, la consistencia a través de la dependencia y la neutralidad a través de la confirmabilidad”

D'aquesta forma el rigor científic de la present investigació interpretativa quedarà determinada per: *la credibilitat, la transferibilitat, la dependència i la confirmabilitat*. Seguint a Capllonch (2005) faig un seguiment d'aquests criteris en relació a la proposta de projecte que presento:

L'autora, defineix el criteri de *credibilitat* fent referència al fet que existeixi una relació d'isomorfisme entre els resultats de la investigació i les percepcions que els subjectes tenen de les realitats estudiades. Per això tal i com assenya Bisquerra (2004) és important poder contrastar la credibilitat de les interpretacions i creences de la persona que investiga amb la informació proporcionada pels participants, retornant periòdicament la informació (comprovacions amb els participants), recollint informació mitjançant tècniques alternatives, des de diferents òptiques, o efectuant varis registres d'observació de la situació contextual estudiada (triangulació).

El criteri de *transferibilitat*, segons Capllonch (2005), fa referència al fet que els resultats de la tesi un cop acabada siguin transferibles a una realitat similar. És important la diferència entre els termes transferibilitat i generalització dels resultats. Val a dir que el caràcter únic del fenomen estudiat no ens permet extrapolar (generalitzar) el resultat a la resta de la població però si ens podem plantejar si en escoles rurals del mateix substrat estudiades es podria arribar a observar una certa transferència de resultats.

Per tenir en compte el criteri de dependència i poder obtenir resultats consistents cal planificar revisions tant de les actuacions com del resultat que d'aquestes. Capllonch (2005) relaciona aquest criteri amb el fet que hauríem d'obtenir els mateixos resultats si tornéssim a fer l'estudi amb els mateixos subjectes o d'altres de semblants i en els contextos similars.

Per últim el criteri de confirmabilitat, és una porta oberta a que en reflexions posteriors es confirmin els mateixos resultats, Capllonch (2005) concreta més definint la *confirmabilitat* com la confirmació de la informació i la interpretació dels significats i de les conclusions.

Així doncs, tenint en compte els criteris exposats anteriorment penso que es pot assegurar un alt grau de rigor, credibilitat i validesa del coneixement produït a partir del present projecte de recerca.

Per últim és important fer referència a l'ètica de la investigació. Woods (1987:44) assenya:

“(...) la mejor manera de desarrollar confianza es tener un proyecto honesto; eso es, un proyecto diseñado con el fin de mejorar el conocimiento, capaz a su vez de mejorar la

enseñanza propia y/o la de otros, o bien las condiciones de los otros, y no un proyecto, digamos, dirigido a la vanidosa búsqueda de sí mismo o de algún objetivo desprovisto de valor y completamente egocéntrico. Entonces, es necesario mostrar que se es una persona discreta que aprecia los puntos de vista ajenos y que sabe diferenciar entre los datos admisibles y los inadmisibles.”

La qüestió ètica és fonamental a la investigació educativa, sobre tot perquè el contacte amb les persones és constant i clau en el procés. No obstant, és curiós però segons Sandín (2003) moltes de les qüestions ètiques no es presenten així, sinó que és més tard quan l'investigador s'adona que allò era una qüestió ètica.

“Muchas de las cuestiones éticas que impregnan el quehacer de las investigaciones cualitativas en el ámbito educativo aparecen en ocasiones de forma imprevista en el día a día de las tareas de investigación. El investigador se ve obligado a tomar decisiones que requieren un posicionamiento ético, y sin embargo en muchas ocasiones dichas opciones no se abordan desde este punto de vista, sino como medidas prácticas, metodológicas o estratégicas acerca del proceso de investigación. Más tarde, tras un período de reflexión, son identificadas como elecciones éticas.” (Sandín, 2003: 207).

Així doncs considero important saber quines són les qüestions ètiques i fer una reflexió prèvia per tenir-les en compte en el moment d'iniciar el projecte de Tesi.

Sr. Xavier Geis i Balagué
Escola de Rellinars
Rellinars
Barcelona

Vic, 5 de maig de 2010

Benvolgut Xavier,

Desitgem informar-vos que Laura Domingo Peñafiel està realitzant l'estudi titulat "*La concepció de l'aprenentatge en escoles rurals que assumeixen l'heterogeneïtat*" en el marc de la tesi doctoral que tenim el gust de dirigir.

En aquest estudi considerem molt important que la doctoranda pugui conèixer, des de dins, diferents centres de Catalunya que organitzen l'activitat educativa en grups multigràu. El centre que dirigiu, pels criteris que consten en el disseny d'aquesta recerca, compleix amb els requisits oportuns per ser triada, sempre i quan us sembli interessant poder participar en la recerca. Així us comuniquem que tenim especial interès en què la doctoranda Laura Domingo Peñafiel pugui realitzar, en el vostre centre, l'estudi de cas que consta en el projecte de tesi. Així doncs, us proposem que durant els mesos de maig i juny 2010 pugui fer estades puntuals prèviament acordades amb vosaltres, i més endavant, de forma intensiva durant els mesos d'octubre i novembre de 2010.

L'autora del treball adquirirà, amb el centre, diferents compromisos ètics per garantir la confidencialitat i anonimat de les dades, i establirà els principis que regiran la seva permanència al centre durant el temps que duri l'estudi, tot això fruit de la negociació que us proposem de fer amb el claustre de professors/es de l'escola.

Si existís alguna dificultat per la seva col·laboració, podeu comunicar-ho a través del telèfon 616539425 o a l'adreça de correu electrònic laura.domingo@uvic.cat. També, ens posem a la vostra disposició para facilitar-vos les dades que considereu oportunes sobre la trajectòria i el currículum vitae de la doctoranda Laura Domingo Peñafiel, així com qualsevol altre aspecte relacionat amb l'estudi.

Per últim, volem recordar-vos que properament la doctoranda Laura Domingo Peñafiel es posarà en contacte amb vosaltres per acordar la primera visita al centre i per detallar-vos els aspectes bàsics de l'estudi de cas.

Agraint-vos sincerament la vostra col·laboració, esperem no ocasionar molèsties en l'activitat ordinària del centre i desitgem que la participació del vostre centre en l'estudi esdevingui una experiència d'aprenentatge mútua.

Ben cordialment,

Dra. Núria Simó i Gil
*Professora Titular de la Universitat
de Vic. Membre del Grup de Recerca
GREUV*

Dra. Juana María Sancho Gil
*Catedràtica del departament de Didàctica
i organització educativa de la Universitat de
Barcelona. Directora del Grup de Recerca
Consolidat ESBRINA*

Laura Domingo Peñafiel
*Doctoranda a la
Universitat de Vic. Membre del
GREUV i del Grup de Recerca
Consolidat ESBRINA*

Contracte de recerca. Estudi de cas

Vic, 5 de maig de 2010

Amb el propòsit d'establir amb claredat els principis que regiran la meva presència i actuació al centre durant el temps que realitzaré el treball desitjo adquirir els compromisos ètics amb el professorat que proposo a continuació. El llistat que presento no és tancat ni definitiu, sinó que restarà obert perquè el professorat pugui incloure les modificacions o ampliacions que consideri oportunes.

Primer: Es garanteix la confidencialitat de la informació i l'anonimat dels informants en les actuacions pròpies de la investigació, redacció d'informes o difusió de documents.

Segon: Qualsevol persona tindrà dret, tant a participar i proporcionar informació, com a no fer-ho.

Tercer: No es pretén jutjar la vida, idees o accions de les persones o la institució, sinó conèixer-les i comprendre-les.

Quart: L'informe que resulti de la investigació serà accessible a tots aquells mestres/as que hagin participat en la recerca. Les persones implicades podran realitzar tots aquells comentaris que considerin oportuns per a millorar o completar la visió sobre la temàtica estudiada.

Cinquè: Es respectaran en tot moment els punts de vista, les apreciacions i les valoracions divergents. No es tracta de ponderar-ne unes sobre les altres.

Sisè: La investigadora no podrà accedir a les aules del centre sense l'autorització expressa del responsable de l'escola i de cadascun/a dels mestres/as.

Setè: La identitat de les persones entrevistades i observades serà ocultada evitant que es puguin identificar les respostes donades i les actuacions observades.

Vuitè: De cap de les maneres, l'informe final serà utilitzat per amenaçar o tractar injustament als individus o al col·lectiu..

Novè: Caldrà fer conèixer aquests compromisos al responsable del centre i a la resta de professorat.

Desè: _____ Tema de gravacions, imatges.

Laura Domingo Peñafiel
Membre del grup GREUV i del Grup de Recerca Consolidat ESBRINA
Universitat de Vic

La utopia està a l'horitzó. Camines dues passes, ella s'allunya i l'horitzó corre deu passes més enllà. Aleshores per què serveix la utopia?. Doncs ens serveix per caminar.

Eduardo Galeano

L' escola com a espai de benestar

Una escola on qualsevol s'hi senti acollit, respectat com a persona i amb possibilitats de mantenir i desenvolupar la seva identitat, on es pugui ser un mateix mentre s'aprèn convivint amb els altres.

- Una escola que viu el respecte com a base de totes les relacions. Una idea de respecte multidireccional (de tothom per tothom, entre iguals, entre nens i adults, entre adults,...) i sempre en ambdós sentits.
 - On tothom és tingut en compte, anomenat i respectat, de manera que cadascú pugui sentir que el que diu o aporta també es important.
 - On s'evita el jutjar o classificar les persones en funció de resultats per promoure estratègies d'anàlisi dels processos que ajudin a la millora individual i col·lectiva.
 - On s'educa els nens i nenes en el respecte als adults alhora que s'espera dels adults el respecte cap als infants (en el tracte, en el tipus de tasca que proposa...).
 - On el respecte va lligat indistriablement a la idea de límit, uns límits definits per les mestres i que hem de procurar clars i coherents.
 - On s'escolten i es tenen en compte les veus de les famílies i on s'argumenten i es donen a conèixer les decisions de les mestres, sempre des del respecte mutu a les responsabilitats de cadascú.
 - On s'estima i es valora la llengua i la cultura del propi país alhora que es respecten les manifestacions culturals d'altres països.

Què en fem de les aportacions espontànies dels nens i nenes ? és respectuós "deixar fer" ? quins mecanismes tenim per fer veure possibilitats de millora als nens i nenes ?

- Una escola amb la intenció clara d'educar en l'esperit democràtic, que es compromet a acompanyar els infants en el camí d'esdevenir ciutadans responsables.
 - On s'escolten i es potencien les veus i propostes de tothom, intentant arribar a acords el màxim de consensuats possibles.

- On els compromisos i la implicació siguin claus pel creixement personal i col·lectiu.
- On s'afavoreix la iniciativa raonada i la presa de decisions consensuada dels infants
- On els nens i nenes aprenen a escollir i responsabilitzar-se de manera autònoma (no autòmata).
- On es conviu a partir de les normes necessàries, poques, raonades, ben clares, conegudes i explícites, però alhora prou flexibles com per adaptar-se a casos, contextos o situacions particulars.
- On la idea de disciplina va lligada a la de coherència, constància i paciència i on es procura que els càstigs siguin proporcionats, conseqüents i raonables.

*Quan és convenient decidir per votació ? cal que tots fem el que decideix la majoria ?
Hi ha moments del dia en què els nens i nenes decideixen ?*

- Una escola que valora la diversitat com a riquesa.
 - On s'entén que les diferències (en creences, ritmes, gustos, opinions, maneres de fer, de viure...) de totes les identitats individuals són els fils que entrelliguem per a construir l'entramat de la identitat comuna.
 - On es considera important el tenir propòsits comuns i abordar-los de maneres diverses com a estratègia per a obtenir una perspectiva més àmplia i complexa (no simplista) del món, i per tant, es promouen les propostes obertes de resolució múltiple que afavoreixen la iniciativa per a trobar solucions creatives i diferenciades que es puguin contrastar.
 - On es creu que tot allò que es fa a l'aula ha de tenir sentit per a les persones que en formen part i per això no necessàriament cal que tothom faci el mateix ni al mateix temps ni de la mateixa manera.
 - On es fomenta l'entrada de veus diferents (del passat, del present veus marginades, les dels que opinen diferent...) per a enriquir el criteri personal de cadascú.

Quines paraules ens venen al cap en parlar de diversitat (persones amb necessitats educatives especials, emigrants...)?

L' escola com a espai de comunicació

En la escuela se aprende hablando, pero se habla cuando se tiene algo que decir, cuando las experiencias concretas necesitan ser discutidas, representadas, comunicadas o resueltas mediante un trabajo colectivo en clase

Maria Arcà, Hacer ciencia con los niños:
de la experiencia a la estrategia de pensamiento

Una escola que es constitueix en comunitat i on comunicar-se esdevé indispensable per caminar cap a l'objectiu comú de créixer i aprendre conjuntament.

Una escola que pren consciència que la comunicació comporta modificar els punts de vista dels participants i per tant, promou l'anàlisi i l'estudi de les converses que tenim a l'aula per valorar quins mecanismes movem i cap on ens porten.

- Una escola que busca compartir un llenguatge
 - On es treballa per aprendre a parlar de forma clara, sincera i respectuosa i per desenvolupar la capacitat d'expressar i comprendre els propis pensaments i els dels altres amb tot tipus de llenguatge.
 - On es potencien les experiències concretes que omplen de sentit els conceptes i que promouen la necessitat de comunicar-nos
 - On posar les pròpies paraules als fets i explicacions es considera essencial per posar ordre a les idees i poder compartir-les amb els altres.
 - On s'afavoreix la construcció comuna de significats consensuats alhora que es fuig de la memorització mecànica de llenguatge buit de contingut. Per anar construint aquest llenguatge comú es fa ús de paraules, imatges, representacions, gestos... que interpretem i reinterpretem en un procés de modificació constant dins un context d'interacció social amb els altres.

- Una escola que entén la comunicació com a base de tota relació i dels aprenentatges
 - On la conversa es converteix en el centre regulador de la vida de l'aula
 - On s'és honest amb l'escolta de les veus dels nens i nenes
 - On el diàleg esdevé una eina bàsica. Un diàleg entès en sentit ampli, que inclou el diàleg entre els membres del grup, el diàleg amb un mateix, amb la realitat, amb els elements culturals que ens envolten, amb les persones i sabers de l'entorn...
 - On es potencia la comunicació també amb les famílies, el poble i el món en general, per a donar forma entre tots a un projecte compartit.

Quines aportacions recollim d'una conversa ? Considerem important posar el nom de qui diu les idees ? Surten les idees de tots els nens i nenes ? Què en fem de les converses recollides ?

L' escola com a espai d'aprenentatge

És responsabilitat de l'educador fer emergir el desig d'aprendre. És l'educador qui ha de crear situacions que afavoreixin l'emergència d'aquest desig. (...) Aquestes situacions seran més favorables si són diversificades, variades, estimulants intel·lectualment i actives, és a dir, que posin a l'alumne en posició d'actuar i no senzillament de rebre.

Philippe Merieu

Una escola immersa en la societat a la que pertany, que es planteja formar persones capaces de comprendre el món i actuar-hi d'una manera responsable i crítica.

Una escola que entén que aprendre és elaborar coneixement nou per l'individu o la col·lectivitat. La societat actual i de futur, que es preveu molt canviant, necessita de persones amb una ment flexible, ben endreçada, amb capacitat d'adaptació, iniciativa, i tolerància a la incertesa. Per això és bàsic per nosaltres preparar als nostres alumnes a aprendre al llarg de tota la seva vida.

Una escola que considera els nens i nenes com a éssers intel·ligents que aprenen de manera intel·ligent. Per això no ens val qualsevol tipus d'ensenyament/aprenentatge, sinó el que potencia les competències i qualitats humanes més valuoses

- Una escola que entén que aprendre és canviar les maneres de pensar en un procés progressiu d'aproximació al coneixement que no comença ni acaba a l'escola. Entenent per coneixement el conjunt diversificat de significats que s'ha anat construint al llarg de la història, per tant no és una cosa acabada ni única.

El coneixement del coneixement obliga. Ens obliga a prendre una actitud de permanent vigilància contra la temptació de la certesa, a reconèixer que les nostres certes no són proves de veritat, com si el món que cadascú veu fos el món i no un món que portem a la mà amb altres.

Maturana i Varela

- On té molt més pes aprendre a aprendre que memoritzar sabers enllaunats o l'acumulació de dades.
- On s'afavoreixen les propostes de resposta divergent, que permeten l'intercanvi de punts de vista, l'argumentació i la modificació de les idees, fugint de les veritats úniques i de les falses certes.
- On es dóna valor a la imaginació científica/raonada com a eina per a avançar en el coneixement.
- On es valora la col·laboració com a estratègia privilegiada per aprendre i es considera bàsic el treball del grup, en parelles o petits grups
- On es valora també la complementarietat, el posar-se en punts de vista diversos

- On es considera a la persona en la seva integritat i per tant es tenen en compte els coneixements, les habilitats, les actituds, les emocions i els valors.
- Una escola orientada a la comprensió del món.
 - Que té com a finalitat proporcionar recursos i coneixements que ajudin els nostres infants a entendre el món on vivim
 - On qualsevol element de la nostra cultura hi té cabuda, mentre que s'evita fer ús d'eines que s'inventen exclusivament per l'escola.
 - On s'implica als alumnes en activitats que tinguin sentit i per tant, basades en problemes o situacions de la vida quotidiana. Essent conscients que els problemes reals, precisament perquè son autèntics, sempre seran complexos.
- Una escola que viu l'aprenentatge com un procés actiu d'indagació constant
 - On s'afavoreix el sorgiment de preguntes per sobre de la recerca de respostes formulades a priori pel mestre.
 - On es provoca intencionadament que surtin dubtes, curiositat, ganes de saber (perquè no ens podem plantejar allò que no sabem).
 - On s'accepta que els temes no s'acaben sinó que es tanquen provisionalment o que hi hagi preguntes que no es responen.
 - On es privilegia l'adquisició de models per sobre de l'acumulació de dades.
 - On cal ser molt curós amb la intervenció de les mestres, intentant trobar un equilibri entre les nostres intencions i les necessitats del grup.
- Una escola que considera important fer-se conscient del que fem per aprendre
 - On es busquen maneres de recordar i reflexionar sobre els itineraris de coneixement seguits a partir de documentació diversa: fotos, representacions, textos, maquetes, presentacions...
 - On es considera important deixar clar d'on partim i on volem anar, però aquest procés és dinàmic i modificable a mesura que va evolucionant.
 - On es reflexiona sobre els procediments seguits per a assolir una fita i es programen propostes de millora

- On es té molt en compte què aprenem, com aprenem i quines son les estratègies més vàlides per cadascú i el grup. Per això cada persona s'ha de fer conscient del seu propi procés d'aprendre.
 - On fer públics els models de tothom es considera una riquesa pel grup, en tant que tenir models diversos afavoreix el procés d'aprendre. El mestre, que actua com a model privilegiat, ha de vigilar de no d'imposar la seva única manera.
 - On s'afavoreix la reflexió en veu alta i la col·lectiva.
- Una escola que promou l'avaluació com a regulació
 - On es proposa una avaluació congruent amb els objectius proposats i que serveixi a cadascú per saber si està assolint les competències que ens ajuden a ser més autònoms i eficaços a la vida.
 - On es considera molt important la reflexió compartida que ens permet autoregular els processos d'aprenentatge i acció.
 - On la mirada dels altres (companys, mestres, experts, altres grups de l'escola o d'altres escoles...) ens ajuda a qüestionar el que hem fet i el com ho hem fet per a modificar-ho.
 - On es treballa amb la finalitat que l'alumnat arribi a ser el més autònom possible aprenent, és a dir, per a què sigui capaç de reconèixer el moment en que està i de trobar camins per continuar avançant (autoregulació: faig / penso sobre el que he fet / què milloraria...).
 - On l'observació diària dels nostres nens i nenes ens proporciona més coneixement d'ells que les proves de resultats tancats pretesament objectives.
 - On es valora el procés, no només el resultat i es busquen estratègies (documentació, portafolis...) que ajudin a fer evident aquests canvis inherents al seguiment de qualsevol itinerari de coneixement.
 - On l'equip de mestres es replanteja el que s'ha fet i les raons per les que s'ha fet en un procés de revisió constant.

Una escola intel·ligent o en vies de ser-ho, no pot centrar-se només en l'aprenentatge reflexiu dels alumnes sinó que ha de ser un àmbit informat i dinàmic que també proporcioni un aprenentatge reflexiu a les mestres.

D. Perkins, La escuela inteligente

L' escola que pertany al seu entorn i al món

- Una escola sensible a les necessitats de l'entorn
 - On es gaudeix de conèixer i respectar el medi que l'envolta.
 - On es treballa per ser un element cohesionador de l'entorn social on ens situem.
 - On s'afavoreixen usos dels espais escolars que complementin l'oferta del poble.
 - On es manté una relació fluïda amb l'exterior, de manera que és habitual sortir a fora així com trobar maneres de fer entrar la realitat a l'aula
 - On es fan públiques i s'obren a l'entorn les tasques escolars que són d'interès per a la comunitat.
 - On s'aprofita el saber de les persones, institucions... que ens envolten.
 - On es busquen mecanismes per a mantenir contacte amb les persones que hi han estat vinculades.

- Una escola compromesa amb el món
 - On es té en compte la perspectiva global alhora que s'intenta actuar a nivell local
 - Que es proposa com a objectiu formar ciutadans i ciutadanes responsables, conscients dels seus deures i dels seus drets, persones amb sensibilitat per a conèixer i respectar, però també amb capacitat per a actuar i reclamar allò que és just.

Conèixer i pensar no és arribar a una veritat absolutament segura; és dialogar amb la incertesa.

E. Morin, Tenir el cap clar

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

INDEX

1. De què partim?
2. Què entenem per avaluació?
3. Passos de l'avaluació
4. Principis d'avaluació
5. Tipus d'avaluació
 - 5.1. Avaluació Reguladora
 - 5.1.1. Eines
 - Llibreta
 - Explicacions
 - Fer memòria
 - Rúbriques
 - Pautes d'observació
 - Bases d'orientació
 - Informe 2n Trimestre
 - Avaluació figuroanalògica
 - 5.1.2. I com a claustre...
 - 5.2. Avaluació Qualificadora
 - 5.2.1. Avaluació externa
 - 5.2.2. Avaluació acreditativa
6. Què ha fet l'escola per aprendre sobre avaluació

Annex

SANTOS GUERRA

1) Partim de:

- El nostre PEC
- Els documents sobre metodologia que tenim elaborats
- El document pels mestres nouvinguts
-

2) Què entenem per avaluació?

- El seguiment que fem del procés d'ensenyament aprenentatge per identificar els èxits, les dificultats que es presenten durant el procés que ens permetin prendre decisions per poder millorar la nostra pràctica com a docents i la de tots els nostres alumnes com a aprenents.

3) Quan avaluem sempre es donen tres passos que cal no oblidar:

- Recollir informació
- Analitzar-la i emetre un judici sobre ella.
- Prendre decisions respecte el judici emès.

4) Principis d'avaluació.

- Ha de ser coherent amb els objectius.
- Els nens han de tenir clars els criteris d'avaluació i han de saber sobre què i com seran avaluats.
- Ha de possibilitar tenir èxit. L'avaluació motiva si té èxit.
- Ha de ser coherent amb el procés d'ensenyament aprenentatge
- Ha de ser un acte col·legiat, és més ric i també més objectiu.
- Ha d'utilitzar diferents tècniques, instruments i eines
- Ha de ser complexa i global.
- Els nens han de conèixer en què han fallat, i, si es dóna el cas, què han de modificar. No ha de ser una nota i prou.

- Les propostes de millora s'introduiran a partir de la conjunció "i" en comptes del connector "però".
- Ha de facilitar que els nens sàpiguen què han après.
- Ha de permetre l'autoavaluació i la coavaluació.
- Una pregunta d'avaluació ha de ser contextualitzada, ha de facilitar que relacionem diferents idees i diferents variables, no ha de ser reproductiva d'alguna activitat feta a classe i ha de tenir un destinatari.

5) Tipus d'avaluació

Depenent *de qui, com i les intencions* que tenim com a mestres ens donaran diferents tipus d'avaluació, que podran ser:

- *Qualificadora o acreditativa* on es valoren els resultats d'un procés d'ensenyament aprenentatge
- *Reguladora*, que serveix per regulars les dificultats o èxits durant el procés d'ensenyament aprenentatge.
 - *formativa* les decisions les pot prendre el mestre
 - *formadora* les decisions les pren la persona que aprèn.

5.1) L'avaluació Reguladora

Partint de l'avaluació com a **regulació**, concretament de l'avaluació *formadora* fem un llistat de les eines de les que disposem i de com les utilitzem per aconseguir que els nostres alumnes siguin cada vegada més competents en **aprendre a aprendre** al mateix temps que tenen més **autonomia i iniciativa personal**. Sabem que aquestes dues competències estan molt relacionades amb l'avaluació.

Una pregunta important per nosaltres és:

Què faig jo, perquè cadascun dels meus alumnes, prengui consciència del què sap, de com ho ha après i què ha de fer per millorar-ho?

5.1.1) Algunes eines que ens hi ajuden:

✓ *La llibreta d'aula* que també té una funció avaluadora.

Quines pràctiques hi trobem que ajudin a aquesta avaluació? Alguns dels seus usos:

- Per anotar *compromisos de millora* tant des del punt de vista de les relacions amb els altres, dels continguts, com d'estratègies d'aprenentatge. Aquests compromisos tenen tres parts:

- Què em proposo millorar?
- Què faré per millorar-ho?
- Data de revisió i compromís

- Per fer *auto reflexions* sobre una feina feta individualment o col·lectiva

- Què he après?
- Com ho hem après?
- Com ho faig jo?

- Per anotar *regles d'ortografia* que cadascú va aprenent. "Regles d'ortografia que ja sé"

- Per *reflexionar col·lectivament* partint de les idees de cadascú.

- Per *analitzar* fotografies de feines fetes anteriorment: Fer memòria

- Què estàvem fent aquí?
- Què apreníem?
- Per què fèiem això?
- Ens va anar bé fer-ho d'aquesta manera?

- Per anotar *Contractes o compromisos* a l'hora de fer una sortida.

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

- Per realitzar *coavaluacions i autoavaluacions* amb unes pautes determinades.

- Per *anotar i revisar preguntes a investigar* i com ho faig per investigar-les

- Per *analitzar* els seus *punts forts i febles*:

- Què és el que faig millor a l'escola?
- Què és el que em costa més i què faig per millorar-ho?
- Com ho he millorat?

✓ Les explicacions als pares, a altres adults o a altres classes:

- Quan *pregunta una altra classe*, en aquest cas elaborem un document que ens ajuda a explicar-ho millor. Aquest document pot ser: una foto, un powerpoint, una maqueta, un mural, una explicació oral,...

- Quan *venen mestres a veure l'escola, quan anem nosaltres a explicar-ho a altres llocs, o quan ho expliquem als pares*:

- Com ho fem?
 - Qui explica?
 - Què explica?
 - Amb quin ordre?
 - Què es necessita?
 - Fem un assaig abans de l'activitat, amb propostes de millora
 - Al final l'avaluació :Com ha anat? En què podem millorar? (autoavaluació)
 - L'avaluació de les famílies

- Quan *fem viure als pares o altres adults situacions d'aprendre*:

Converses

- Com ho fem?

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Són els alumnes que porten una sessió d'aprenentatge que prèviament han viscut i preparat. Finalment l'avaluem entre tots.

✓ Fer memòria mirant els treballs realitzats

És una documentació que ens ajuda a recordar, poder analitzar i avaluar tot un procés o un moment puntual.

Per fer-ho utilitzem:

- Bloc
- Powerpoints dels projectes
- Fotos
- Àlbums i/o dossiers
- Xarxa de relacions
- Preguntes

✓ Les rúbriques

Són un instrument d'avaluació amb criteris per nivells que determina la qualitat de la feina feta. Aquestes rúbriques són proposades pels mestres i consensuades amb els infants. Com a escola és una feina molt nova que hem començat a la classe dels grans i com que la trobem útil, l'anirem ampliant en les activitats d'avaluació on creiem que serà l'eina més adient.

Per nosaltres una rúbrica ha de ser clara, concreta i útil per l'objectiu que volem aconseguir.

Les rúbriques les poden fer servir els nens o només els mestres.

Veure annex

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

✓ Les pautes d'autoavaluació.

Com ho fem?

- Formulem una pregunta relacionada amb una situació d'aprenentatge al grup.
- Seleccionem entre tots els ítems que ens poden ajudar a valorar individualment o com a grup quin és el grau d'assoliment i en què hem de millorar.

Veure annex

✓ Les bases d'orientació

Estableixen el procediment que han de seguir els alumnes per aconseguir realitzar amb èxit una activitat, per aquest motiu s'anticiparan els indicadors d'avaluació.

Només s'utilitzen a la classe dels grans i les pautes les fem els mestres.

Veure annex

✓ L'informe del segon trimestre

Com ho fem?

- Partint de l'informe d'autoavaluació del curs anterior, els alumnes revisen com els hi anava en les situacions d'aprendre i què s'havien compromès a millorar
- De manera individual van omplint l'informe lliurement.
- Fan propostes de millora
- Els mestres es reuneixen en sessió d'avaluació i revisen tots els informes, anotant si hi estan d'acord o no respecte a la visió de l'alumne.
- Aquest informe s'entrega als pares que el retornen amb les observacions que ells creguin adients i signats.

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Aquest informe d'autoavaluació es realitza a partir de 1er de primària i el grau de suport del mestre anirà en funció de l'edat dels alumnes.

Veure annex

✓ L'avaluació figuroanalògica:

És un altre tipus d'avaluació formadora que utilitzem a l'escola sobretot a l'hora de filosofia, assemblea, debats,...

L'avaluació figuroanalògica consisteix en utilitzar, preferentment imatges, però també poden ser objectes, que s'utilitzen com a símbols que faciliten mitjançant analogies avaluar una feina, una actitud, un aprenentatge....

Aquests tipus d'avaluacions poden ser obertes, on cadascú pot interpretar la imatge a la seva manera o tancades i on prèviament es defineix el significat de cada imatge o objecte.

Cal definir sempre el que es vol avaluar.

Es poden avaluar tant els continguts com la part més afectiva.

Es poden avaluar les persones individualment o el grup.

Cal tenir molt pensada abans la pregunta del que es vol avaluar perquè es corre el risc de ser superficial, de despistar o de no arribar al que es pretenia.

Alguns tipus d'avaluació:

- De la participació
- De la claredat d'idees
- De la relació entre les persones del grup.
- Del que hem après.
- De la profunditat de les discussions.
-

Veure annex.

Hi ha una presentació guardada al servidor de l'escola que il·lustra aquesta avaluació. Cal anar augmentat aquesta galeria de recursos.

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

5.1.2) I com a claustre...

- ✓ Claustres pedagògics
- ✓ Reunions de coordinació
- ✓ Reflexió personal
- ✓ Llibreta de mestre

5.2) L'avaluació Qualificadora

5.2.1) Avaluació externa:

L'Avaluació **externa** és per comprovar la qualitat del sistema educatiu, control del sistema i millora per cada escola. Es realitza a començament de cinquè i finals de sisè.

Creiem que les proves externes realitzades pel Departament son poc representatives per la nostra escola, degut al baix nombre d'alumnes que la realitzen i als pocs anys d'història que ens avalen.

A més a més, aquestes proves, no avaluen d'una manera prou competencial als alumnes, ja que es fan en un temps determinat, sense utilitzar papers per fer anotacions o pluja d'idees, i en una situació diferent i estressant per a ells. Tot i així, valorem la informació que ens dóna ja que ens permet veure com anem respecte a les altres escoles i tranquil·litza a algunes famílies

Considerem que totes les escoles han de ser avaluades, per constatar que el que fem compleix amb el currículum obligatori. Cal veure els resultats com a indicadors del que va bé i del que s'ha de millorar amb propostes que facilitin el canvi analitzant molt bé quines són les causes dels punts febles i quines metodologies poden afavorir el seu èxit.

Una altre aspecte important és veure quines són totes les causes que incideixen en l'èxit i/o fracàs perquè no només és l'escola qui potencia les desigualtats (factors socio-econòmics i culturals).

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

5.2.2) Avaluació acreditativa:

Per recollir dades per l'avaluació qualificadora no creiem que ens serveixin només les preguntes reproductives, només ens servirien si el que volem avaluar és la memòria. Per nosaltres saber si un nen ha après ho valorarem en situacions on l'alumne ha de ser capaç d'aplicar el que ha après en altres situacions. Per això una prova d'avaluació final ha de ser:

- Contextualitzada.
- Oberta
- Que posi en situació diferents àrees d'aprenentatge.
- Que permeti mobilitzar diferents idees
- Ha de tenir un destinatari

Els nens han de tenir clar que s'espera d'ells i que es considerarà una feina ben feta.

5.2.3) Altres indicadors:

Hi ha altres indicadors que ens serveixen per saber la marxa de cada alumne i els seus resultats al llarg del curs:

- Els resultats de la feina individual feta a classe.
- La seva actitud a la classe, tant en el treball individual com en el de grup.
- El compliment amb els compromisos adquirits, tant en els deures com en les conferències, com en l'entrega de dossiers...
- El seguiment de la seva llibreta.
- El seguiment dels seus compromisos de millora.
- El seguiment de les seves autoavaluacions i coavaluacions.
- Els resultats de les feines presentades, sobretot els dossiers (grans).

6. QUÈ HA FET L'ESCOLA PER APRENDRE SOBRE AVALUACIÓ?

ANNEX

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

RÚBRIQUES:

- D'expressió oral

	COMENÇANT	PROGRESSANT	ACONSEGUIT	SUPERAT	Puntuació
	1	2	3	4	
INFORMACIÓ	Informació a nivell molt simple, fàcil...	La informació que explica l'ha entès.	La informació és força clara i s'entén	La informació és molt bona, ha entès el tema, ha reflexionat i ha arribat a conclusions	
ORDENAR LA INFORMACIÓ	Mal ordenat i difícil d'entendre	Ordenat correctament però les coses no tenen relació	Han intentat relacionar les diferents explicacions	Les idees estan molt bé ordenades	
EXPRESSAR-SE ORALMENT	No s'entén. Díficil de seguir	Clara i entenedora en general	To adequat. El públic segueix amb interès	To de veu apropiat i llenguatge precís. S'ha fet participar al públic	
MATERIAL NECESSARI	Pocs i no gaire encertats	Adequats, encara que no els ha sabut aprofitar	Adequats. Han ajudat a entendre les idees	Força interessants i atractius. Han estat un excel·lent suport	
TREBALL EN GRUP	Han treballat sols. Parla només una persona.	La presentació mostra certa planificació	Tots els membres mostren conèixer la presentació	La presentació mostra planificació i treball en grup.	

PAUTES D'AUTOAVALUACIÓ:

Per escriure bé	I jo com ho faig?
Demandar ajuda si ho necessito	
No deixar-se lletres	
Fer cal·ligrafaia (grafisme)	
Practicar més	
Tenir paciència si em costa	
Saber bé l'ortografia	

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Concentrar-se i no jugar	
Fer bona lletra	
Pensar bé les meves idees	
Llegir més	
Què em proposo millorar?	

BASES D'ORIENTACIÓ:

- Dossier de conferències

CRITERIS D'AVALUACIÓ:

1. El dossier...
 - a. Ha de tenir índex
 - b. Cal numerar les pàgines (no hi ha ordre assignat de les conferències)
 - c. De cada conferència hi ha d'haver: el PowerPoint i la teva explicació

 2. De cada explicació, i es valorarà...
 - a. La bona presentació i la bona lletra
 - b. L'ortografia
 - c. Que hi hagi ordre de l'exposició de les teves idees
 - d. Que tingui coherència
 - e. Que les idees estiguin escrites amb les teves pròpies paraules i no fer ús de les paraules del conferenciat.
- La NO PRESENTACIÓ del dossier es considerarà una falta greu i representarà no aprovar a final de curs

 - La falta d'algun dels apartats anteriors, encara que els altres estiguin ben redactats, no podrem valorar-ho com a correcte.

 - Quan més s'acosti a complir tots els apartats es considerarà que el dossier està molt bé.

VALORACIONS:

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

No Presentat (NP)	Insuficient (IN)	Suficient (SU)	Bé (B)	Molt Bé (MB)
0	1	2	3	4

A partir del número 2 es donarà l'oportunitat de millorar els aspectes que ho necessitin, després de què les mestres tinguem temps de valorar-ho i comentar-t'ho.

El termini de presentació del dossier serà com a màxim el dia 6 de juny

La possibilitat de la modificació dependrà de la data d'entrega.

EXEMPLES DE PREGUNTES D'AVALUACIÓ FINAL:

AVALUACIÓ FINAL A MITJANS

- Imagina't que uns geòlegs organitzen un congrés de geologia aquí a Rellinars que porta per títol les pedres parlen. Explica tot el que sàpigues de Rellinars que aniria bé per aquest congrés de geologia.

Pots escriure, dibuixar, escriure i dibuixar...

AVALUACIÓ FINAL A GRANS

- L'ajuntament de Rellinars vol fer un muntatge per anunciar el poble, ja que volen atreure el turisme al poble. Com ells saben que ets expert amb publicitat i el món dels anuncis t'han demanat ajuda. L'ajuntament tindrà en compte: el disseny de l'anunci, el pressupost i material necessari.

ALTRES MODELS D'AVALUACIÓ FINAL

SITUACIÓ D'AVALUACIÓ FINAL A MITJANS

Què feiem aquí?

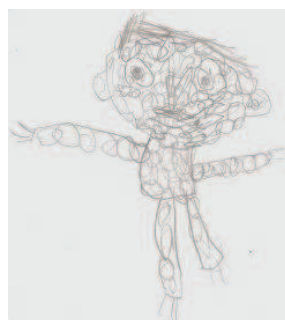
Què volíem investigar?

Què vam aprendre fent això?

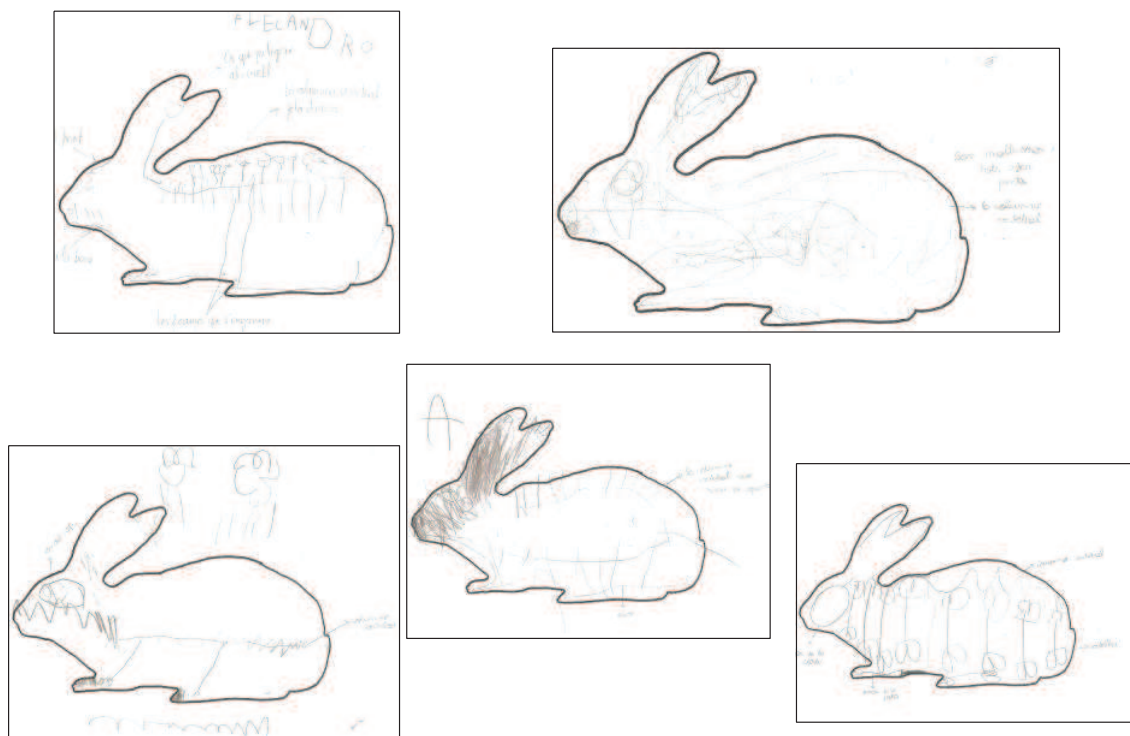
SITUACIÓ D'AVALUACIÓ INICIAL I FINAL D'UN PROJECTE A PETITS

Valorem després de treballar sobre un vertebrat concert durant el projecte de la Lucy, la capacitat de relació del què hem après en una altra situació d'aprenentatge similar, però no igual a l'objecte d'estudi.

Ens imaginem els nostres ossos per dins i els dibuixem

AVALUACIÓ FINAL Com són per dins els éssers vius?

SITUACIÓ D'AVALUACIÓ FINAL A PETITS

Què tenen en comú les formigues dins l'ou i els fetus dins la panxa de la mare? (relacionem el que havien après l'any anterior amb la nova situació sobre les necessitats dels éssers vius)

MODELS D'AVALUACIÓ FIGUROANALÒGICA

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

- Per educació infantil

ASPECTE QUE S'AVALUA: Grau de participació a la sessió.

MATERIALS: Dos gots, un de gran i un de petit, o bé una fotografia de gots.

PROCEDIMENT: demanem als nens i nenes que triïn un dels dos gots, segons si han participat MOLT o POC.

- Per primària

ASPECTE QUE S'AVALUA: Funcionament de la comunitat de recerca.

MATERIALS: Fotografies de castellers.

PROCEDIMENT: Demanem als alumnes que triïn quina imatge representa millor el grau de construcció d'una comunitat de recerca, que el grup ha assolit durant un període de temps.

**INFORMES DEL
SEGON TRIMESTRE
CURS 2009- 2010**

Nom i

Cognoms.....

REFLEXIÓ SOBRE L'AUTOAVALUACIÓ DEL CURS PASSAT.

Entenem l'avaluació com una part del procés d'ensenyament aprenentatge que, en part, ha de servir per responsabilitzar l'alumnat del seu propi aprenentatge, fomentant que els nens aprenguin a aprendre.

El document que teniu a les mans ha estat fruit de la reflexió del moment actual i de l'avaluació que es van fer ells mateixos fa un any. Tot plegat, amb l'ajuda i criteris dels mestres.

Acompanyant aquest document, hi trobareu un full per fer-hi les postres valoracions. Aquest l'heu de tornar a l'escola la primera setmana, tot just tornant de vacances.

Moltes gràcies

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Nom i cognoms.....

A les converses col·lectives...	bé	regular	malament
Escolto quan parlen els altres			
No interrompo als que parlen			
Estic ben assegut i quiet			
No tinc res a les mans que em distregui			
Parlo amb tranquil·litat			
Penso el que vull dir abans de parlar			
No faig sorolls de cap mena quan els altres parlen			
No faig cas a un altre si em vol fer parlar o riure			
No me'n ric de les opinions dels altres			
Quan no estic d'acord amb les opinions dels altres li dic ben dit			

En el treball en grup...	bé	regular	malament
Comparteixo la feina i no vull manar sempre			
Estic amb el meu grup i no passejo per la classe			
Parlo fluixet per no molestar els altres			
Tinc en compte les opinions dels altres			
No acumulo material de l'escola			
Respecto el material dels altres			
Aporto idees al grup			
Em relaciono amb tots, encara que no siguin de la meva classe o del meu grup d'amics o amigues.			
M'esforço i acabo el que he començat			
Resolc els conflictes tranquil·lament			

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Al pati i altres espais...	bé	regular	malament
Jugo tranquil·lament			
No vaig a la classe durant el pati			
Soluciono els conflictes sense pegar			
Demano ajuda a la mestra quan la necessito			
Segueixo les normes del pati			
A les sortides tinc una bona actitud, em comporto amb correcció segons el lloc on sóc.			

En el treball individual...	bé	regular	malament
No agafo papers si no els necessito			
Estic assegut i treballa amb el que toca			
No acumulo el material comú (llapis, colors, gomes,...)			
Em concentro amb la feina			
Faig la feina ben feta i polida			
M'esforço			
No xerro de coses que no toquen a l'hora de treballar			
Demano ajuda a la mestra si no entenc alguna cosa			
Sóc responsable dels càrrecs			

En l'organització personal...	bé	regular	malament
Tinc la llibreta, l'agenda i la carpeta a l'escola cada dia			
Faig els deures i els porto el dia que toca			
Em planifico la setmana per fer els deures			
Tinc les meves coses endreçades i no perdo ni jaquetes ni altres coses			
Porto informacions o el material que necessitem			

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

En els projectes...	bé	regular	malament
Proposo preguntes dels temes que treballem			
Aporto teories			
Expresso les meves idees en formats diversos (escrits, dibuixos..)			
Sé buscar i triar la informació que necessitem			
Crec que és suficient el meu compromís amb el grup			

En les conferències	bé	regular	malament
Preparo amb temps les conferències.			
Exposo clarament el que he preparat.			
Presento d'una manera organitzada el treball.			
Presto atenció, participo i aprenc de les conferències dels altres.			

En català...	bé	regular	malament
He progressat amb la lectura			
Comprenc el que llegeixo			
He progressat en escriure			
Escric sense deixar-me lletres			
Separo bé les paraules			
He après algunes normes d'ortografia i les aplico			
No faig faltes quan copio			
Faig bona lletra i m'hi esforço			
Redacto textos			
En general crec que en català ho faig Tinc dificultats en			

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

En castellà...	bé	regular	malament
Llegeixo i entenc els textos en castellà			
Sóc capaç d'explicar-me oralment			
Aprenc paraules i expressions noves			
Redacto textos			
En general crec que en castellà ho faig Tinc dificultats en			

En anglès...	bé	regular	malament
M'agrada aprendre anglès			
Aprenc vocabulari nou			
La meva actitud a classe és la correcta			

En matemàtiques...	bé	regular	malament
Sé les taules de multiplicar			
Sé com funcionen els números (primers, senars, factorials...)			
Utilitzo diferents operacions per resoldre problemes			
Utilitzo diferents representacions per resoldre problemes (dibuixos, esquemes, gràfiques,...)			
Sé explicar les solucions que he trobat			
Utilitzo les eines adequades per a mesurar (regle, metro, rellotge...)			
Crec que en matemàtica ho faig Tinc dificultats en			

A educació física...	bé	regular	malament
Respecto els companys			
Intento no enfadar-me quan perdo			
Quan jugo sé respectar les normes establertes			
Procuro esforçar-me en allò que em costa			
La meva actitud a classe és la correcta			

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Porto la roba adequada quan fem educació física			
---	--	--	--

A música...	bé	regular	malament
Escolto atentament les audicions			
Intento afinar quan cantem			
La meva actitud a classe és la correcta			

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Què em proposo millorar fins a final de curs?

Valoració dels mestres:

Març de 2010.

Document provisional sobre avaluació a l'escola de Rellinars

Nom i cognoms.....

Comentari dels pares:

Març de 2010.

PLA D'ACOLLIDA DE NOUS MESTRES

Setembre del 2012

*“ L’escola on els infants
no fan pas allò que volen sinó que volen
allò que fan”*

J. Korzack

DOSSIER D'INFORMACIÓ

PER A

MESTRES DE NOVA

INCORPORACIÓ

Aquest dossier és el recull de diferents acords sobre el funcionament de l'escola que poden ser útils per a tothom, però sobre tot per a persones que s'incorporin de nou a l'escola. Els temes que hem cregut oportú de tractar han estat els següents:

1.- HORARIS I NORMES GENERALS DE L'ESCOLA

2.- LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

3.- LA FEINA D'AULA

4.- L'AVAUACIÓ

5.- SORTIDES I COLÒNIES

6.- NORMES DE PATIS I D'ESPAYS DIVERSOS DE L'ESCOLA

7.- TASQUES GENERALS DELS MESTRES

8- EDUCACIÓ ESPECIAL

9- ALTRES INFORMACIONS (poble, activitats extra-escolars, telèfons d'interès, escola medi-ambiental,....)

1. - HORARIS I NORMES GENERALS DE L'ESCOLA

ENTRADES I SORTIDES

L'horari d'escola es de 9 a 12,30 i de 3 a 4,30.

Els pares venen a acompanyar i a recollir els nens a la classe o a la porta de l'escola . Els alumnes que la família ho hagi autoritzat (els més grans) podran marxar sols a casa

Es important ser a la classe abans no arribin els nens i marxar amb ells.

Si un mestre preveu arribar tard a l'escola, cal que ho comuniqui el més aviat possible a direcció.

Els nens han d'anar entrant a l'escola tranquil·lament i es recomana que en el moment d'entrar tinguin una estoneta per parlar amb els companys o amb la mestra.

Si no venen a recollir un nen, s'intentarà localitzar els pares. En cap cas es pot deixar un nen sol. En cas que no es trobi cap solució s'avisarà a la direcció, i si no hi ha cap membre de l'equip directiu, se'ls hi comunica telefònicament.

Si algun nen repetidament arriba o el venen a buscar tard, cal primer parlar amb la família i si no trobem una solució parlar amb la direcció del centre.

PATIS

El pati **ÉS UN ESPAI EDUCATIU I DE SOCIALITZACIÓ**. Els mestres hi hem d'estar presents i a l'abast dels nens. El joc dels nens pot ser lliure, no cal organitzant-los els jocs durant aquest espai.

També pensem que els nens necessiten una estona d'esbarjo per això no creiem una bona solució castigar els nens sense pati. Si es considerés que aquesta es la millor opció hauria de ser una estona molt curta i a ser possible en el mateix pati.

Creiem que quan castiguem alguna persona sense fer alguna cosa es perquè la considerem molt valorada per ell. Si un nen el deixem treballant a l'hora del pati el que entendrà és que aprendre és avorrit i jugar al pati molt important. Cal tenir molt en compte a que donem valor i a que no.

Durant la setmana hi ha uns dies que poden jugar, entre d'altres amb:
Els dimarts, dia de la joguina i el dimecres és el DIA DE LA RODA i poden

portar bicicletes, patins...han de portar casc i aquell dia no poden jugar a pilota a la pista.

BATES

Tot i que els nens tenen una bata a l'escola no l'han de portar tot el dia. Només cal portar-la en el moment que es necessiti.

Les bates es renten periòdicament a l'escola.

EQUIPAMENT D'EDUCACIÓ FÍSICA

El dia que tenen Educació Física els nens han de venir vestits de casa amb roba còmoda, millor xandall i calçat esportiu.

Els alumnes, portaran una bossa amb una samarreta neta i una tovallola petita, per poder canviar-se. Això els facilitarà tornar a la classe o anar a casa menys suats i amb la samarreta eixuta, a part de treballar uns hàbits higiènics.

MEDICAMENTS

En l'horari escolar no s'ha de donar cap medicament que no vagi acompanyat de la corresponent prescripció facultativa i dosificació. Es recorda als pares que només el donarem en casos imprescindibles.

Aquesta norma és una disposició del Departament d'Ensenyament per tal d'evitar problemes de salut i les consegüents responsabilitats que es pugessin derivar d'una defectuosa dosificació, administració o al·lèrgies.

En cas de dubte, consulteu a la direcció.

SANITAT

Els nens amb malalties contagioses i/o febre no podran assistir a l'escola fins que el metge aconselli la seva reincorporació o la total desaparició dels perills de contagi pels companys. En malalties contagioses importants cal que el metge autoritzi l'alta per escrit.

Si un infant li detectem febre, cal avisar a la família per tal que el vingui a buscar el més aviat possible.

Quan hi ha polls es recomana que els nens no vinguin a l'escola si estan afectats, però no se'ls pot obligar. Facilitarem als pares tota la informació necessària per tal d'erradicar-los.

En cas D'ACCIDENT, cal procedir segons el protocol d'emergències.

PROTOCOL D'EMERGÈNCIES I ACCIDENTS

Si un nen es fa mal i se'l pot curar a la mateixa escola perquè no revesteix gravetat, serà atès pels professors seguint les normes bàsiques sanitàries. Mai

es podrà administrar cap medicament, ni per via oral, anal o intravenosa.

Si les lesions presenten més gravetat, es comunicarà a la família perquè sigui ella qui es faci càrrec del nen segons consideri més oportú.

Cal tenir present i anotat a algun lloc visible si algun nen pateix d'alguna intolerància o al·lèrgia a algun medicament

L'escola no té cap assegurança escolar privada; les emergències seran ateses als Centres Hospitalaris que triïn les famílies o el servei d'emergències de la Generalitat.

En cas d'accident dins l'horari escolar cal avisar els pares. Si no es poguessin localitzar cal avisar el servei d'emergències, 112, i seguir el protocol establert.

Quan un nen/nena es troba malament serà el/la tutor/a o bé el/la mestra que estigui en aquell moment a l'aula qui ho comunicarà a la família per tal que el /la vinguin a buscar.

En cas que hi pugui haver una sospita de maltractament cap a algun infant es notificarà a la direcció de l'escola, encara que no tinguem aquell infant habitualment (substitucions)

Si cal evacuar l'edifici, cal fer-ho seguint les instruccions del pla d'evacuació Igualment en el cas de confinament.

ESMORZARS

Els nens han de venir esmorzats de casa. Si les famílies ho creuen convenient poden portar un petit complement per l'hora de pati, la mestra però no serà la responsable que s'ho acabi tot, encara que vetllarem per tal que no es llenci el menjar a les escombraries.

2. - LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

Entenem el conflicte com a un fet que forma part de qualsevol agrupació humana. Sense conflicte no hi hauria comunitat ni aprenentatge.

Ara bé, el que es tracta es **que els infants aprenguin a gestionar els conflictes d'una manera democràtica i solucionar-los de manera dialogada.**

No hem de negar els conflictes, i tampoc buscar solucions ràpides i molt establertes pels mestres que la única cosa que fan és encobrir-los.

Per això hem de **donar espais per a poder parlar-ne i per poder gestionar-los.**

La manera d'organitzar aquests espais serà diferent segons les edats i el tipus de conflicte.

Els conflictes no els solucionarem amb autoritarisme, sense diàleg adults/nens, ni amb càstigs que no corresponguin als fets concrets o siguin arbitraris.

No creiem que sigui una solució, en tot cas només un remei puntual i molt esporàdic, **treure infants de la classe**, si aquest fet es dona d'una manera repetitiva pensem que agreuja el problema i sol ser una manifestació d'altres problemàtiques que cal abordar.

Tampoc creiem que sigui bo delegar l'autoritat a altres persones, tutor en cas d'especialistes o direcció. Això no vol dir que no es puguin gestionar conjuntament els conflictes.

Creiem que s'han de posar límits, però aquest han de ser clars, justos, no arbitraris i coneguts pels infants.

La solució a algun conflicte o problema pot ser d'un nen individual, entre nens o entre tota la classe. Pensem que la implicació de tot el grup quan calgui és fonamental per aprendre a gestionar els conflictes democràticament.

Els mestres som el model que els infants capten, per tant es molt important que anem aprenent a solucionar els nostres conflictes d'una manera negociada.

L'empatia, la simpatia, la capacitat de posar-se en el lloc de l'altre, és un contingut a treballar de forma quotidiana. D'aquesta manera alumnes i adults aprenem a conviure de forma democràtica, a acceptar o conviure amb les diferències, a construir de forma conjunta les normes que ens ajuden a relacionar-nos, fins i tot a reparar les conseqüències dels nostres actes, de les nostres actituds i paraules. El paper de l'adult és cabdal.

3.- LA FEINA D'AULA

Alguns punts de reflexió:

No hem de tenir pressa ni sentir-nos pressionats pel que creiem que els nens haurien de saber.

Hem de donar-nos temps i donar temps als alumnes.

Es important comprendre com pensen els alumnes: Quan parlen o presenten alguna idea, algun escrit o document, hem d'intentar esbrinar que hi ha en el fons del que presenten, no ens podem quedar amb la primera impressió.

Per això, no sempre hem de donar respostes immediates, ni valoracions del que diuen o fan els alumnes. Els silencis son importants. Sovint és interessant que ens donem temps per reflexionar sobre el que expliquen els nens i posteriorment ja els hi farem una devolució. Això dona la possibilitat de comentar coses amb altres companys del claustre...

Ja se sap que dos caps poden veure més que un.

Entenem que ha passat a la història aquella idea que les persones apreníem poc a poc, a trossets, ordenadament, una cosa darrera l'altre; compartimentada: ara els passos de sumar, després problemes de sumes. Les comarques però primer les més properes...

No creiem que l'art del mestre sigui preparar pas a pas les feines pels alumnes sobre allò que considerem que han d'aprendre.

No veiem els nens com un bidó buit o mig ple que els mestres ens encarreguen d'anar omplint a petites dosis, amb els conceptes, procediments i actituds que nosaltres creiem que són millors o que ara toquen.

Les nenes i els nens, tenen idees, opinions, informacions, creences, valors, preferències, interessos, models d'actuació; fan les seves càbales, els seus raonaments i els hem de crear un marc on les puguin expressar, fer créixer o canviar.

Aprendre es fa en comunitat.

Els alumnes i el mestre, decideixen sobre què volen investigar, què volen aprendre, ..., sobre com pensen portar a terme aquestes investigacions. S'organitzen.

Després posen en comú els resultats de les investigacions. Hi haurà moments que s'ha de provocar que es contrastin opinions, o representacions o resultats, aquests moments poden ser d'un gran valor d'aprenentatge. També hi haurà moments que podreu observar i reflexionar sobre explicacions o treballs dels altres...

La gestió del mestre en aquesta comunitat és fonamental.

La feina del mestre es la de persona responsable de:

- fomentar un ambient a l'aula que permeti el creixement personal tant dels alumnes com dels adults, en el que s'instauri una cultura democràtica de participació i decisió, d'inclusió i de comprensió de la diversitat.
- aprofundir el valor que té sentir, pensar i créixer junts. La construcció de la identitat necessita del sentiment de pertinença a un grup.
- generar benestar descobrint i fomentant vincles emocionals entre les persones quan s'intenten entendre amb l'objectiu de conèixer.
- Crear un espai d'interacció, on l'alumne actui com a persona que intenta comprendre el món i els instruments que utilitzem per comprendre el món.
- Treballar la raó sensible, donant valor a la racionalitat personal i desenvolupant una racionalitat de l'aula. Racionalitat entesa com a coherència.

Organització i funcionament de l'aula

L'horari: No tenim un horari rígid, però tampoc podem treballar sense saber que farem i quan, per això hi ha un part de l'horari que haurem de gestionar conjuntament amb els nens i amb els mestres que intervenen a l'aula aquell moment i que es pot anar modificant.

Hi ha un altre tipus d'horari que es fix. En aquest horari hi entren: les hores d'entrar i sortir, les hores de pati i les hores d'especialista.

Hores de suport: Cada classe disposa d'unes hores de suport, això vol dir dos mestres a la mateixa aula. Aquestes hores es poden aprofitar per partir grups dins i fora de la classe, recollir converses, reforçar alguna activitat dins la classe... Les hores de suport estan en funció del nombre d'alumnes i

necessitats de l'aula

Material d'aula: L'escola disposa d'un material comunitari que es gestiona d'una manera centralitzada. Cada mestre va a buscar el material que necessita per la seva aula. Cal apuntar i/o demanar allò que en queda poc o s'ha acabat. En cap cas deixarem als alumnes que hi vagin sols. És convenient fer-los-hi adonar als nens de la importància de tenir cura del material comunitari.

També es disposa d'uns diners per comprar materials : llibres de consulta o de lectura, eines, estris... que es necessitin pel bon funcionament de l'aula. Ho gestiona el tutor que ha de passar comptes amb la direcció de l'escola. Alguns d'aquests materials poden ser comprats i gestionats conjuntament amb altres aules.

Biblioteca d'aula: Cada classe disposarà d'un lot de llibres per poder llegir a l'aula. La gestió d'aquesta biblioteca es competència de la classe, tot i que disposem de l'ajuda desinteressada d'una mare de l'escola.

També disposem del servei del Bibliobús de la Diputació de Barcelona que ens visita mensualment.

TIC: Anirem disposant de les diferents tecnologies a mesura que arribin. Seran posats a l'abast de tothom per tal d'integrar-los dins de la vida escolar. És important documentar la "vida" de l'escola. Utilitzarem la tecnologia digital (fotografia i vídeo), internet...

Deures a casa: Hi ha dos tipologies de deures, amb una periodicitat setmanal: els OBLIGATORIS I ELS VOLUNTARIS. Els obligatoris són un complement del que es necessita per respondre a les preguntes de l'aula, per plantejar-se nous projectes, per a buscar informacions, o per preparar lectures per a la

classe o per a altres nens,

Els deures voluntaris utilitzem per a ajudar els mes a ser més autònoms aprenent a triar i a responsabilitzar-se d'allò en el que s'han compromès, generalment són tasques més mecàniques que poden fer sols.

Cal fer un seguiment a la llibreta dels alumnes i acompanyar a les famílies per la seva realització.

Filosofia: Hi ha l'acord de fer a cada classe una hora de filosofia a la setmana..

Tipus de paper que usem: Intentem que els nens puguin expressar el que necessitem amb diferents mides i formats de paper. A vegades la mestra decideix quin format i per a tots igual, però altres és cada nen en funció del que ell cregui que triarà un tipus , color, mida i forma del paper.

La llibreta d'aula. A les classes de primària utilitzen una llibreta personal d'aula. No hi ha una utilització única, cal seguir treballant per veure quins possibles usos se li pot donar.

També utilitzem altres suports com poden ser els informàtics.

Material d'aula per a substitucions: La manera de treballar de l'escola fa molt difícil cobrir una substitució quan falta un mestre. El/la substitut/ta que vingui, tindrà la companyia d'un mestre de l'escola, que li farà de tutor i l'ajudarà en les tasques de l'aula. Tot i amb això, cada tutor a la seva aula i els especialistes al seu espai-aula, han de tenir una carpeta amb feines i idees per cobrir una substitució curta i no prevista. Aquest material l'ha de conèixer i saber on es troba el director.

Per substitucions previstes s'ha de deixar la feina preparada i lliurar-la, si és possible, a la persona que ha de substituir.

Revista: Mensualment "editem" la revista de l'escola per compartir amb la resta de poble el que fem a l'escola, a la vegada que proposem algun tema "d'investigació" que pugui ajudar al poble i a la coresponsabilitat dels alumnes amb el municipi.

Projecte d'escola: anualment, com a claustre ens plantegem un projecte que

impliqui a la totalitat de mestres i alumnes. A final de curs i a principi ens plantegem quines son les línies de treball i el que volem investigar.

4.- L'AVALUACIÓ

Entenem l'avaluació com a l'eina que ens permet saber on som, què sabem, la nostra manera de conèixer, de relacionar-nos, el funcionament del grup i prendre decisions per millorar si cal.

No creiem que únicament hem d'avaluar els mestres, monitors, famílies, ... sinó que els nens també han d'aprendre a avaluar i utilitzar l'avaluació com una eina més que els és útil tant per al seu aprenentatge com pel seu creixement personal i social.

Els mestres també ens hem d'avaluar i autoavaluar per tal d'aprofitar millor les nostres oportunitats i corregir les amenaces.

Quan els nens son avaluats pels mestres creiem que han de saber en que se'ls ha avaluat, amb quin criteri i no només el resultat.

Veure document elaborat sobre l'avaluació

Les proves externes: Les proves de competències bàsiques que arriben de la Generalitat son passades a les classes amb la seriositat que aquestes proves necessiten i tinguts en compte els seus resultats com a indicadors dels aprenentatges que valoren. Com que els nens no estan acostumats a passar aquest tipus de proves creiem que es important que hi hagi prèviament algun entrenament i que es passin amb la tranquil·litat que necessiten perquè els resultats siguin fiables.

Dels resultats de les avaluacions tant les que fan els nens com les del mestres se n'ha de deixar una copia a la carpeta del curs. També aniria bé deixar-hi algun tipus/model d'avaluació que es consideri útil.

També deixarem, en format digital, còpia dels informes de cada infant.

5. -SORTIDES I COLÒNIES

Les sortides son proposades pel tutor o pels mateixos infants i aprovades pel consell escolar.

Algunes de les sortides es poden programar a començament de curs però altres van en funció dels projectes que es realitzin a cada aula. Malgrat això a l'inici de curs s'ha de fer una previsió per poder aprovar-ho el consell i fer un pressupost. Es procura que cada any hi hagi aproximadament el mateix nombre de sortides i a un cost similar.

El buscar acompanyats (familiars, ...) i substitucions en cas necessari es responsabilitat de la persona que organitza la excursió amb l'ajuda de la direcció. Cal recordar les substitucions el dia abans per evitar problemes a altres cursos.

Tot i que les colònies haurien de ser de caràcter obligatori, no tots els infants hi participen i els mestres hem de seguir vetllant perquè els alumnes tinguin ganes de participar-hi. En cas que el motiu sigui a nivell econòmic caldrà parlar-ne amb direcció i poder buscar solucions amb la família.

6.- "NORMES" DE PATIS I D'ESPAYS DIVERSOS DE L'ESCOLA

Normes de vigilància de pati

El pati es responsabilitat de tots els mestres i es d'assistència obligatòria.

Cal tenir present:

- 1 No es pot sortir al pati sense la presència dels mestres
- 2 Si hem de sortir fora del recinte escolar cal demanar el permís dels mestres
- 3 El pati és per jugar, no per fer feines inacabades.
- 4 Cada ú té el seu ritme de joc, hem de respectar-lo i aprendre a vigilar i tenir cura dels més petits.
- 5 Els dies de pluja no poden anar al bosc

Normes de l'aula de Psicomotricitat i gimnàs

A definir-ho quan tinguem l'espai i el material.

Normes de la sala de material

La sala de material es d'ús comunitari. Cal deixar-la el més arreglada possible i no agafar més material del que es necessita. Quan s'acaba algun material cal avisar per poder tornar a demanar-ne. Els material necessari l'han d'anar a buscar els mestres, els nens no han d'anar a la sala de material per res.

Normes del Menjador

Amb l'ajuda dels monitors o monitores de menjador, establirem els mecanismes per tal que l'estona de menjador hi hagi les mateixes normes (o la mateixa línia) que l'escola.

Tot i amb això, l'estona de menjador és molt important i per tant és responsabilitat dels mestres informar als monitors de menjador de qualsevol novetat a l'hora que hem de rebre tota la informació que necessària.

Així mateix, se'ls convidarà a participar de les sessions d'avaluació i aquelles reunions que creiem que poden aportar quelcom.

Es important tenir en compte que els espais comuns son cosa de tots. Cal que es deixem si pot ser millor del que els hem trobat.

Si preveiem la utilització d'aquests espais, cal reservar-los fent servir una graella creada a tal efecte.

7.- TASQUES GENERALS DELS MESTRES

- Durant el mes de setembre cada mestre ha de lliurar el seu pla de treball. Aquest pla serà general i s'anirà omplint i modificant si cal a mesura que vagi passant el curs. Partirem dels comentaris i aportacions fetes a la memòria anual.

- A final de curs cada mestre farà la memòria del curs

- El mestre tutor es l'encarregat d'escriure l'acta d'avaluació de cada trimestre.

- Es responsabilitat de mestre tutor tenir al dia la carpeta de curs i les carpetes dels alumnes.

- A la carpeta de cada nen hi ha d'haver una còpia dels informes un resum de les entrevistes a part de tots els documents oficials .

5 Quan un mestre creu convenient que un nen rebi atenció de l'EAP ho ha de parlar primer amb el claustre. Tampoc podem donar de baixa a nens d'aquests serveis sense la seva aprovació.

6 Tots els mestres de l'escola fan com a màxim 24 hores lectives. Les altres 6 hores fins les 30 cal fer-les al centre.

7 De les 6 hores restants, els tutors han de destinar una hora setmanal a pares i una altra a altres feines pròpies de la tutoria. Els mestres/no tutors destinaran aquestes dues hores a altres feines que se'ls hi encomanarà des de direcció. (Material, responsabilitat de sales comunes,)

8 Cada setmana es fan tres hores de reunió. Els continguts de les mateixes i els agrupaments es van fixant al llarg del curs. Les reunions de claustre, o altres agrupaments les fem al migdia. A principi de curs fixarem l'horari setmanal d'aquestes reunions.

9 L'assistència a les reunions i claustres és obligatòria.

8- EDUCACIÓ ESPECIAL.

Disposarem d'una persona de l'EAP que vindrà un matí mensualment.

Qualsevol demanada o dubte la podem fer directament, però sempre que hi hagi alguna actuació que se'n derivi, cal comunicar-ho a la direcció, abans de dir-ho a les famílies.

9- ALTRES INFORMACIONS (poble, activitats extra-escolars, telèfons d'interès, projectes d'escola,)

L'escola la trobem al poble de Rellinars (Vallès Occidental) i la majoria dels nostres infants hi resideixen. Tot i amb això, és un poble que no té massa infraestructures ni tampoc centres que aglutinin a la població, és per això, que volem que l'escola sigui un centre on les famílies i la comunitat ho tinguin cabuda i s'hi trobin bé.

TELÈFONS D'INTERÈS:

- 1 Emergències: 112
- 2 Ajuntament de Rellinars: 93 835 50 00
- 3 Departament d'ensenyament (Sabadell): 93 748 44 55
- 4 Xavi Geis: 636 57 97 12
- 5 Telèfon de l'escola: 93 834 58 77

Aquest dossier ha estat pensat per a facilitar-te la informació i com a document de consulta.

Som conscients que tota aquesta informació de cop és de mal assimilar.

Pregunta'ns el que et convingui.

Benvingut/da!